

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

STICHTING

Support
punt

Stichting

Je zet jezelf in als bestuurder voor je stichting? Het gemeenschappelijk doel vind je belangrijk en je draagt hieraan bij als penningmeester, secretaris, voorzitter of een andere bestuursfunctie. Je wilt 'goed besturen', maar wat houdt dat in? Wat zijn de richtlijnen voor goed bestuur? Je wilt natuurlijk voorkomen dat je, persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld vanwege onbehoorlijk bestuur.

De tien criteria

Om je te helpen bij goed besturen heeft Supportpunt hier onderzoek naar gedaan*. Uit dit onderzoek zijn richtlijnen gekomen die belangrijk zijn voor jou als bestuurder. Deze richtlijnen zijn verdeeld in tien criteria.

1. De basis;
2. Verantwoording;
3. Checks en balances;
4. Effectiviteit en efficiëntie;
5. Draagvlak;
6. Democratie;
7. Transparantie;
8. Integriteit;
9. Inclusiviteit;
10. Maatschappelijke betrokkenheid.

Deze tien criteria zijn opgesteld om het bestuur van je vereniging te helpen, met name de penningmeester, de secretaris en de voorzitter. Als bestuur ben je samen verantwoordelijk voor het beleid, hierbij houdt je rekening met je statutaire doelstellingen en stakeholders.

*Bron: Hoeijmakers, R. (2017) Sturen van sportbesturen

Noodzakelijk

Raadzaam

Heel goed

Aan de slag

Als je als bestuur de richtlijnen in dit document opvolgt ben je goed op weg richting goed besturen. Maar het opvolgen van alle richtlijnen biedt geen garantie ter voorkomen van onbehoorlijk bestuur. De richtlijnen zijn een startpunt voor een discussie binnen je bestuur. Er zijn drie soorten richtlijnen:

- **Noodzakelijk:** richtlijnen die voortvloeien uit de statuten of de wet.
- **Raadzaam:** richtlijnen die vaak geen statutaire of wettelijke eis bevatten, maar belangrijk zijn voor het voortbestaan van de organisatie.
- **Heel goed:** richtlijnen die geen eisen zijn, maar vanuit de maatschappij verlangd worden.

Dit document kun je met je medebestuurders samen invullen, of afzonderlijk. Je moet hierbij jezelf iedere keer de vraag stellen: "Houden we onszelf aan deze richtlijn?". Je kunt steeds kiezen uit drie mogelijkheden; ja, nee en weet ik niet. Wanneer je alle richtlijnen hebt doorgenomen ontstaat er een beeld van de organisatie; de sterktes en de kansen. Daarmee kun je jouw vereniging nog sterker maken en nog meer mensen blij maken met het doel van jouw organisatie.

Heb je tijdens het doornemen van de richtlijnen of erna vragen, kom je er niet helemaal uit? Neem dan contact op met Supportpunt via 040-2027390 of mail naar info@supportpunt.nl.

Ben je bestuurder van een vereniging? Geen zorgen, Supportpunt heeft ook voor jou en jouw vereniging een document gemaakt. Dit kun je vinden op de Portal van Supportpunt.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

1. De basis

Voordat je begint met je bestuurlijke werkzaamheden is het belangrijk dat alle bestuursleden op de hoogte zijn van een aantal basisprincipes. Deze principes zijn cruciaal voor goed bestuur en een sterke stichting.

A. ☆☆☆	Je bent bekend met de statuten van jouw stichting.	☒ ☐ ☐
B. ☆☆☆	Jij en je medebestuurders houden zich aan de regels die voortkomen uit de statuten van je stichting.	☒ ☐ ☐
C. ☆☆☆	Jij en je medebestuurders zijn bekend met het huishoudelijk reglement en de regels die erin staan.	☒ ☐ ☐
D. ☆☆☆	Je maakt samen met je bestuur na afloop van elk boekjaar een jaarrekening die in ieder geval een balans, een winst-en-verliesrekening en een toelichting daarop bevat.	☒ ☐ ☐
E. ☆☆☆	Je staat samen met je medebestuurders correct ingeschreven in het KvK-register.	☒ ☐ ☐
F. ☆☆☆	Jij en je medebestuurders hebben kennis van relevante wetten en zorgen dat deze niet overtreden worden.	☒ ☐ ☐
G. ☆☆☆	Mocht de stichting een ANBI-status hebben, dan ben je op de hoogte van de ANBI-eisen en -richtlijnen net als je medebestuurders.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

2. Verantwoording

Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisaties het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijzen en legt hierover verantwoording af.

A. ☆☆	Je stichting heeft de bevoegdheden van bestuursleden vastgelegd.	☒ ☐ ☐
B. ☆☆	De stichting waarin je actief bent heeft per bestuursfunctie een taakafbakening gemaakt.	☒ ☐ ☐
C. ☆☆	Je stichting beschikt over een methode om klachten af te handelen.	☒ ☐ ☐
D. ☆☆	Je evalueert jaarlijks samen met je bestuurders het beleid van zowel het bestuur en die van de bestaande commissies binnen jullie organisatie.	☒ ☐ ☐
E. ☆☆	Samen met je medebestuurders bekijk je jaarlijks de financiële resultaten in vergelijking met de opgestelde budgetten.	☒ ☐ ☐
F. ☆☆	Het bestuur legt bestuurlijke beslissingen vast in de notulen en slaat deze centraal op zodat ze voor alle bestuursleden beschikbaar zijn.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

3. Checks en balances

Het bestuur van de stichting maakt gebruik van controlemechanismen.

- A.**☆☆☆ Je hebt samen met je medebestuurders een betalingsprocedure, waarbij meerdere onafhankelijke handtekeningen noodzakelijk zijn.
- B.**☆☆☆ Je stelt samen met je medebestuurders een interne kascontrolecommissie aan.
- C.**☆☆ Wanneer je stichting bovengemiddeld veel betrokkenen heeft, denk je als bestuur na over externe controle zoals een raad van commissarissen om het voortbestaan van de stichting te garanderen.
- D.**☆☆ Je stichting heeft een procedure die gevolgd wordt bij het aftreden van een bestuurder.
- E.**☆☆☆☆ Je hebt samen met je medebestuurders goed in de gaten welke risico's er spelen bij het wel en niet verzekerd zijn. Daarbij heb je net als je medebestuurders een overzicht van alle verzekeringen van de stichting.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

4. Effectiviteit en efficiëntie

Het bestuur zorgt dat vooraf opgestelde doelen worden bereikt en financiële middelen en menskracht optimaal worden ingezet voor het bereiken van de doelen.

A. ☆☆	Je stichting heeft een missie en visie.	☒ ☐ ☐
B. ☆☆	Je stelt samen met je bestuurders een meerjarenbeleidsplan op.	☒ ☐ ☐
C. ☆☆	Je stelt met je medebestuurders jaarlijkse doelen en werkplannen op.	☒ ☐ ☐
D. ☆☆	Jij en je medebestuurders maken jaarlijks een passende financiële begroting.	☒ ☐ ☐
E. ☆☆	Je bent samen met je medebestuurders verantwoordelijk voor het controleren van onder andere omgevings-, financiële en andere risico's.	☒ ☐ ☐
F. ☆☆	Samen met je bestuurders stel je de agenda van bestuursvergaderingen vooraf vast.	☒ ☐ ☐
G. ☆☆	Iemand in het bestuur is verantwoordelijk voor de notulen van bestuursvergaderingen.	☒ ☐ ☐
H. ☆☆	De stichting waar je actief bent heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	☒ ☐ ☐
I. ☆☆	De stichting waar je actief bent heeft een vrijwilligers- en wervingsbeleid.	☒ ☐ ☐

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

5. Draagvlak

Het creëren van draagvlak binnen de stichting door het betrekken van stakeholders.

- A.** ☆☆☆ Je probeert samen met je medebestuurders zoveel mogelijk draagvlak te creëren bij bestuurlijke beslissingen.
- B.** ☆☆☆ Samen met je medebestuurders probeer je draagvlak te creëren binnen jullie stichting voorafgaand aan het nemen van belangrijke beslissingen.
- C.** ☆☆☆ Jij en je medebestuurders onderhouden goede relaties met belanghebbenden. Daarbij vindt regelmatige overleg plaats met de betrokkenen.

6. Democratie

Meningen en zienwijzen van verschillende betrokkenen worden meegenomen in de beslissingen en de toekomstrichting van de stichting. Daarbij handelt het bestuur op democratische wijze.

- A.** ☆☆☆ Tijdens bestuurlijke stemmingen is er een minimale aanwezigheidsvereiste.
- B.** ☆☆☆ Jij en je medebestuurders hebben samen genoeg kennis om de stichting te leiden met voldoende inspraak van betrokkenen.
- C.** ☆☆☆ Je hebt samen met je medebestuurders de indruk dat jullie vaak genoeg vergaderen.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

7. Transparantie

Binnen je stichting is sprake van een open uitwisseling van informatie door het bestuur over het functioneren van de stichting evenals de missie, visie en de richting van de stichting.

- A.**☆☆☆ Samen met je bestuurders publiceer je de statuten, regels en doelstellingen van jullie stichting.
- B.**☆☆ Jij en je medebestuurders publiceren de stichtingscontactgegevens, bijvoorbeeld stichtingsmailadressen.
- C.**☆☆☆ Je publiceert samen met je medebestuurders het jaarverslag.
- D.**☆☆ Bij belangrijke beslissingen vraagt het bestuur externe experts om advies. Het bestuur is hier transparant in.
- E.**☆☆ Je stichting heeft regels omtrent declaraties en vergoedingen voor bestuursleden. Deze zijn ook gepubliceerd en toegankelijk voor betrokkenen net als de daadwerkelijk gelden die naar bestuurders gaan.

8. Integriteit

Bestuurders van de stichting handelen volgens de normen van de stichting en de maatschappij.

- A.**☆☆☆ Je stichting beschikt over regels voor belangenverstrengeling van bestuursleden.
- B.**☆☆ Jij en je medebestuurders publiceren de stichtingscontactgegevens, bijvoorbeeld stichtingsmailadressen.
- C.**☆☆☆ De stichting waar je actief bent, heeft regels inzake Verklaringen Omtrent het Gedrag (VOG) voor bestuursleden en vrijwilligers.
- D.**☆☆ Je stichting vermeldt de nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht en het bestuur in het jaarverslag.
- E.**☆☆ Je stichting beschikt over een gedragscode voor bestuursleden.

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

9. Inclusiviteit

De samenstelling van het bestuur van de stichting representeert de betrokkenen van de stichting.

- A. Je probeert samen met je medebestuurders het bestuur te laten bestaan uit zowel mannen als vrouwen.
- B. Het stichtingsbestuur probeert zowel jonge als oude leden in het bestuur te betrekken.
- C. Jij en je medebestuurders proberen een gezelschap te zijn dat bestaat uit mensen met verschillende opleidingsniveaus.
- D. Jullie stichting probeert een bestuur te zijn dat een weerspiegeling is van de betrokkenen.
- E. Jij en je medebestuurders hebben affiniteit met de hoofdactiviteit en de betrokkenen.

10. Maatschappelijke betrokkenheid

Het bestuur van de stichting toont verantwoordelijkheid naar de omgeving en het milieu.

- A. Je bepaalt samen met je medebestuurders het beleid en activiteiten. Je houdt rekening met negatieve milieueffecten.
- B. Samen met je medebestuurders zet je je in voor het verbeteren van de gezondheid van jullie vrijwilligers.
- C. Je promoot als bestuurder gelijkheid, eerlijkheid en diversiteit binnen de stichting (bijv. beleid tegen discriminatie).

RICHTLIJNEN GOED BESTUUR

Voetnoot

Uitgangspunt bij dit document is het bestuursmodel. Het is echter ook te gebruiken als je stichting een bestuur-directiemodel heeft. In de overeenkomst die je hebt opgesteld met de directeur (dan wel zakelijkeleider), leg je vast welke taken van het bestuur worden gedelegeerd. De verantwoordelijkheid blijft altijd bij het bestuur. Wanneer een stichting een bestuur-directie model heeft komt 'goed werkgeverschap' bij de taken van het bestuur.

Heb je tijdens het doornemen van de richtlijnen of erna vragen, kom je er niet helemaal uit? Neem dan contact op met Supportpunt via 040-2027390 of mail naar info@supportpunt.nl.

Supportpunt heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de ontwikkeling en samenstelling van deze richtlijnen. Supportpunt geeft echter geen garantie over de juistheid van de verstrekte informatie. Supportpunt is niet aansprakelijk voor onjuistheden of ontbrekende informatie betreffende de inhoud van de checklist. Alle informatie kan, zonder voorafgaande kennisgeving, op elk moment door Supportpunt worden gewijzigd of verwijderd.